

Debreceni Ítéltábla

Bhar.II.200/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2022. június 20. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A becsületsértés vétsége miatt ellen indított büntetőügyben az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2022. január 20. napján meghozott 2.Bf.145/2022/8. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az Egri Járásbíróság 2021. április 20. napján kihirdetett 2.B.140/2020/9. számú ítéletével a vádlottat felmentette 2 rendbeli a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 227. § (1) bekezdés a/ pont szerint minősülő becsületsértés vétsége miatt emelt vád alól, egyben megállapította, hogy 2 rendbeli becsületsértés szabálysértése (Szabs. tv. 180. § (1) bekezdés) elévült. További 1 rendbeli becsületsértés vétsége (Btk. 227. § (1) bekezdés a/ pont) miatt indított eljárást megszüntette.

[2] Az ítélet ellen jogi képviselője útján a magánvádló jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása érdekében.

[3] Az Egri Törvényszék 2022. január 20. napján meghozott 2.Bf.145/2021/8. számú ítéletével a járásbíróság ítéletét megváltoztatta. A vádlottat bűnösnek mondta ki becsületsértés vétségében és ezért őt megrovásban részesítette. Kötelezte a magánvádlót tízezer forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, míg a vádlottat tízezer forint bűnügyi költségnek a magánvádló részére történő megfizetésére.

[4] A másodfokú határozattal szemben a vádlott jelentett be fellebbezést felmentése érdekében.

[5] A vádlott fellebbezését írásban nem indokolta.

[6] Az ítéltábla a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 621. § (2) bekezdése szerint tanácsülésen bírálta el.

[7] A felülbírálat során az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a vádlott másodfellebbezése joghatályos-e, vagyis alkalmas-e a harmadfokú eljárás megindítására.

[8] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén. A másodfellebbezés törvényi előfeltétele a Be. 615. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-c) pontja szerint a bűnösség kérdésében való eltérés az első- és másodfokú ítélet között.

[9] Jelen ügyben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában írt feltétele teljesült, ugyanis a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

[10] A felülbírálat során a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, az ab) alpont szerint azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és a b) pontnak megfelelően az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[11] Irányadó volt továbbá az a szabály, hogy nem bírálható felül az ítéletnek az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése, amely ellen nem fellebbeztek. [Be. 618. § (4) bekezdés]

[12] A fellebbezéssel tehát csak az ellentétes döntés, illetve a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezése vagy része támadható, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[13] A harmadfokon eljáró ítéltábla ellenőrizte, hogy az első- és másodfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. Ennek során nem észlelt a Be. 608.§ (1) bekezdésében felsorolt un. abszolút eljárási szabálysértést, amely a bíróságok ítéleteinek a Be. 625.§ (2) bekezdésének a) pontjában előírt hatályon kívül helyezését indokolná. Vizsgálta azt is, hogy megvalósult-e bármely egyéb eljárási szabálysértés [Be. 618. § (1) bekezdés b) pont], de ilyet sem észlelt.

[14] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokon eljáró bíróság által tett kiegészítéssel megállapított tényállás megalapozott, ezért határozatát a Be. 619. § (1) bekezdés alapján arra alapította.

[15] Az ítéltáblának azt kellett vizsgálni, hogy a vád tárgyává tett közlések közül az 1. számú tényállási pontban szereplő vádlotti kijelentés esetében a büntetőjogi felelősség megállapítására az anyagi büntetőjog szabályaival összhangban, avagy azok megsértésével következtetett a másodfokon eljáró törvényszék.

[16] A büntetőjogi felelősség alapja a tényállásszerűség. Ezért az ítéltábla a felrótt cselekmény kapcsán elsőként ezt vizsgálta meg. A becsületbevágó magatartás ellenében álló törvényi tényállás

– egyrészt a mással szemben becsület csorbítására alkalmas kifejezés használata; ami – egyéb törvényi feltételek megléte esetén – a becsületsértés (Btk. – 227. §);

– másrészt a valakiről más előtt becsület csorbítására alkalmas tény állítása, híresztelése, vagy ilyen tényre közvetlen utaló kifejezés használata; ami a rágalmozás (Btk. 226. §).

[17] A tényállásszerűség szempontjából annak van jelentősége, hogy mindkét bűncselekmény – az alapesetét tekintve – formális, tehát nem eredmény-bűncselekmény. Formális bűncselekmény esetén pedig az elkövetési tevékenység pontos meghatározása annál is inkább szükséges, mert a tárgyi oldalon – a jogi tárgyon kívül – egyedül ez határozza meg a cselekmény jellemzőit. Másképpen szólva a Btk. az elkövetési magatartást a becsületcsorbításra alkalmasság függvényében határozza meg; vagyis a Btk. megadja a védendő értéket, ami a becsület, viszont a törvény a bíróra bízva valamely elkövetési magatartás sértésre alkalmasságának eldöntését. Tehát a törvény valójában nem ad konkrét elkövetési magatartást, hanem megfeleltetést vár el; ezért lehet mondani, hogy nyitott a törvényi tényállás, és a törvény a bíró feladatává teszi a konkretizálást. (Kúria Bfv.III.1.075/2018/11)

[18] Jelen ügyben ez a következők vizsgálatát, megítélését igényli, illetve jelenti.

[19] A hétköznapi felfogás nem húz éles határt a rágalmozás és becsületsértés közé, mindkettő becsületbevágó magatartás. Kétségtelen azonban, hogy jogilag régóta megtörtént a rágalmozás és becsületsértés különválasztása. Ennek indoka pedig épp az elkövetési magatartás mibenlétében gyökerezik: – a rágalmozás és becsületsértés között rendszerint nagy súlykülönbség áll fenn, – a rágalmozó eseményt, történést formál; az eseménynek, a történetnek pedig a hallgató (a közönség) szemében mindig nagyobb a hitele, mint a már jellegében is szubjektív értékítéletnek vagy egyéb nyilatkozatnak, a rágalmozó tényállítás az objektív valóság hitelével jelentkezik, mutatkozik meg a hallgató számára; ezzel szemben a – csupán – becsületsértő kijelentéseknek rendszerint nincs konkrét tartalma.

[20] Ehhez képest alapvető különbség van aközött, hogy az elkövető a tényállításával a hallgató jövőbeni értékítéletére apellál, avagy aközött, hogy eleve értékítéletet mond. Előbbi a hallgatót meg akarja győzni saját igazáról, utóbbi viszont már készen szállítja a saját álláspontját, értékítéletét. A rágalmozó tényállítás alapján a hallgató tud értékítéletet alkotni a sértettéről, azon egyszerű oknál fogva, mivel a tények meggyőző ereje nagyobb. Ezért hisznek az emberek a tényeknek (tényállításnak) inkább, mint az értékítéletnek.

[21] Ekként, ha valakiről azt mondják, hogy valamit ellopott, akkor az rágalmozó tényállítás, ha viszont azt, hogy tolvaj, vagy hajlama van a lopásra, akkor az becsületsértő lehet. Ugyanígy, ha valakiről azt mondják, hogy hazudott, akkor az rágalmozó tényállítás, ha viszont azt, hogy hazug, vagy hajlama van a hazugságra, akkor az becsületsértő lehet.

[22] Ha a sértett személyről más előtt az a kifejezés hangzik el, hogy „... a fő mocsok gecí” az nyilvánvalóan ellenőrizhető tényadatokat nem tartalmaz, így tényállításnak nem

tekinthető. A kifejezés gyalázkodó, becsmérő és ezért ezen állítás szükségszerűen becsületsértő kifejezés és értékítélet.

[23] Ha pedig a felrótt magatartás nem tény állítása, akkor kizárólag a becsületsértés megállapítása kerülhet szóba. Helyes a törvényszék azon következtetése is, mely szerint az 1. tényállásba foglalt kijelentés a sértett munkakörének ellátásával összefüggésben hangzott el.

[24] A tényállásba foglalt kifejezés alkalmazása személyre az objektív társadalmi közfelfogás szerint gyalázkodó jellegű és becsmérő kifejezés. Ezért konkrét, gyalázkodó jellegű kijelentés, de nem tényállítás; értékítéletként azonban túlmegy bárkinek a tűrési kötelezettségén.

[25] A másodfokon eljáró törvényszék így helyesen döntött a vádlott bűnösségének kimondásáról és helyes a vádlott cselekményének Btk. szerinti minősítése is.

[26] A kiszabott szankció ugyancsak törvényes, annak súlyosítására sem lehetőség nem volt a súlyosítási tilalom folytán de az nem is lett volna indokolt a helyesen és kimerítően értékelt büntetéskiszabási körülmények alapján.

[27] Az ítéltábla az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező döntéseket is mindenben törvényesnek tartotta, melyek megfelelnek a határozatban teljeskörűen felhívott jogszabályi rendelkezéseknek.

[28] A kifejtettetekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróságként eljáró Egri Törvényszék ítéletét a vádlotti másodfellebbezés alaptalansága folytán a Be. 623. §-a alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

Debrecen, 2022. június 20.

Dr. Gömöri Olivér sk. a tanács elnöke, Dr. Elek Balázs sk. előadó bíró, Dr. Sörös László sk. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék 2.Bf.145/2022/8. számú ítélete a harmadfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. június 20.

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke